

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICA

INSERATE

conform regulamen. de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

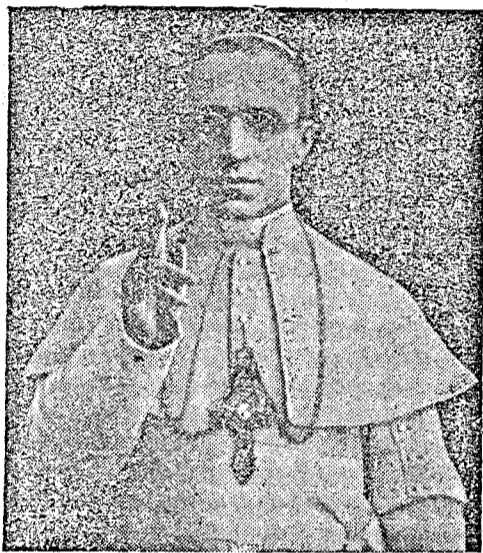
Foile înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 250 Lei
Pe 6 luni . . . 150 Lei
Pentru străinătate 750 Lei

Foile bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Cuvânt cu răsunset

(+). Sunt multe tribune și catedre, și mulți grăiesc dela înălțimea lor. Unii vorbitori sunt ascultați în silă. Aceștia plictisesc. Alții răscolesc, pentru o clipită, simțeminte ușor de aprins. Ca orice foc de paie, se stinge iute și acesta. Puține sunt cuvântările, și mai puțini vorbitorii cari, grăind din prisosința inimii bune și a minții într'adevăr luminate, să pătrundă în inimi și să le fie păstrat acolo cuvântul cu scumpătate, pentru a sluji multă vreme — poate o viață întreagă — de hrană și încântare nu numai simțirii, ci și gândirii.

Preafer. Părinte Pius XII e dintre acei puțini privilegiați ai Proniei cerești, a căror cuvânt, ciselat și cu miez, încălzește, luminează și rodește însutit, de câte ori cade în pământ primitiv, nestăpânit și nesticat de cel Viclean. Fie că se îndreaptă tinerilor căsătoriți, fie că proslăvește un erou al Crucii, ridicat la cinstea altarelor; fie că lămurește însemnătatea învățământului creștin la universitate, ori dă, Urbi et Orbi, pe cale de unde eterice, îndrumări de trăire în adevăratu spirit al lui Hristos, verbul Vicarului Domnului e plin de vervă și de viață. Odată auzit, ai vrea să-l tot auzi. Odată cetit, nu arunci tipăritura între celea ce se dau uitării, ci o iai din nou în mână, o cetești și o recetești. Și te vei desfăta din nou cu inima, și-ți vor răsări din nou în minte idei senine, gânduri mari; și se vor deschide orizonturi largi, perspective însoțite.

Inriurirea Papei Pius XII e covârșitoare. Vorba sa limpede, elegantă și precisă, impune și copleșește. Mesagiul său radiofonic de Crăciunul trecut e pildă vie și acum, ca atunci, în lumea binecredincioasă, mirenească și bisericească. Generalul Castelnau scrie în *La Garrone*: „Cuvintele pronunțate de Pius

XII constituie un solemn, impunător și vibrant mesagiu îndreptat, dela Catedra Adevărului, către întreaga omenime... Prin neasemuita valoare a sublimelor învățăminte, prin mișcătoarele-i frumseți ce izvoresc din substanța și din forma lor, recente cuvinte ale Supremului Pontifice însemnează o dată istorică în vâlmășagul întâmplărilor, ca și apocaliptice, pe cari le trăiește universul în aceste momente. Inchinându-ne în fața Părintelui credincioșilor, cu un adânc simțământ de venerație, de admirare, de supunere, de încredere și de grațitudine, vom zice despre mesagiul pontifical și augustul său autor: *Ingens exigit monumentum*“.

Acelaș cuvânt al Sf. Părinte a făcut o impresie adâncă și asupra cunoscutului scriitor și gânditor *Vladimir d'Ormesson*, care lasă să se vadă prin *Le Figaro* ce idei i-a prilejit: „Papa Pius XII a analizat, într'un chip impresionant, motivele materiale și morale cari au permis și într'o anumită măsură, au pricinuit ruinele ce se îngămădesc fără încetare. El a arătat că amploarea dezastrului are drept cauză nu falimentul creștinismului ci, chiar dimpotrivă, descreștinarea lentă a singuraticilor și a societății. Spiritul dă viață, litera ucide. Și fiindcă creștinătatea a pierdut, ori s'a abătut dela spiritul Evangheliei, a călcat și a observat numai superficial legea religiei, omenii au ajuns la înlănțuirea aceasta nelimitată de patimi, la răboirea aceasta lipsită de orice pietate... Să fim bine înțeleși. Dacă Papa stăruie asupra relelor materialismului din veacul trecut și a vremurilor noastre, El nu se ridică împotriva științei ori a tehnicei, nici împotriva progreselor acestora. Contrarul e adevărul. Inteligența, descoperirea științifică, sunt daruri ale lui Dumnezeu. Dar una e spiritul și alta este aplicarea acestui spirit. Tehnica își ispășește greșala și se pedepsește singură, oarecum, fabricând uneltele de ruină cari distrug astăzi ceace a zidit ea ieri. Problema centrală, fundamentală rămâne, prin urmare, o problemă de conștiință“

Chemați și nechemați, vorbesc mereu de o lume nouă și de o nouă ordine socială în viitor. Pius XII, dela înălțimea Scaunului vârhovnicului Petre, după ce dă asigurarea: „Noi iubim.. cu aceeași afecțiune, toate neamurile, fără nici o excepție“, atrage atenția asupra adevărului, că fericirea ori nefericirea viitorului, va atârna dela sufletul de care va fi stăpânit. Directorul cotidiannului *La Croix* prinde bine gândul Vicarului lui Hristos când reflectează asupra lui: „Nu-i destul să se vorbească de ordine nouă. Trebuie ca această nouă organizare să fie întemeiată „pe prin-

cipii morale“; să admită „credința vie într'un Dumnezeu personal“; să nu împiedece „calea vestirei credinței creștine“; să nu crească tineretul într'un spirit „dușman lui Hristos, picurându-i în suflet concepții, maxime și practice anticreștine“; să nu cunoască deandoselea ori să respingă „influența morală a Bisericii asupra individului și societății“... În pacea viitorului n'are loc prigonirea religioasă, ori decreștinarea societății. Și nici agresiunea împotriva statelor mai slăbuțe, strivirea minorităților naționale, ocuparea bogățiilor economice, cursa înarmărilor. Respectul tratatelor a putut întâmpina frânturi ce nu pot fi tăgăduite; organizarea comunității popoarelor a putut lăsa amintiri dureroase; s'a putut ca egoismele colective să se fi săltat la suprafață cu toate nedreptățile câte le poartă cu sine teoria dreptului celui mai tare. Bărbații de stat, cu răspundere, nu-i îngăduit să rămână însă impasibili în fața unei așa de jalnice realități... Europa și omenimea nu vor mai avea parte de mântuire și pace, de bună rânduială în familie, în ordinea economică, socială, internațională, dacă nu îndepărtează dela ei egoismul, bănuiala, ura, și dacă nu vor proclama autoritatea lui Dumnezeu, stăpânul singuraticilor și al popoarelor, căutând la Sf. Maică Biserica, vestitoarea adevărului și ispravnică energiei, lumină și tărie“.

Numărul profeților mincinoși e mare. Pomenim unul mai vechiu, care-i și evreu: *Spinoza*. Acesta o spusese: „Trebuie să știm că noi suntem Dumnezeu“. L-au insultat unii. L-au preamărit alții. Dar în cele din urmă, fără să-i pomeniască numele, mulți și-au însușit vederile lui. Intre alții neamul *Nietzsche*, care, cu vorbe mai multe și mai poetice, în esență spune acelaș lucru: „Eu voi zice: *Da*, la tot ce face viața mai frumoasă, mai vrednică de a fi trăită, mai interesă. Dacă mi-s'ar dovedi că greșala și ilusia îmi pot sluji la desvoltarea vieții, eu a-și zice *da* greșelii și ilusiei. Și dacă mi-s'ar dovedi că instinctele calificate de rele din partea moralei de azi, cum sunt, de ex., duitatea, cruzimea, viclenia, îndrăsneala temerară, pornirea războinică, sunt în stare să crească vitalitatea omului, eu ași zice *da* răului și păcatului. Și dacă mi-s'ar dovedi că suferința contribuie, ca și plăcerea, la educația neamului omenesc, eu ași zice *da* suferinței. Dimpotrivă, ași zice *ba*, la tot ce scârțează vitalitatea plantei omenești. Și dacă ași descoperi că adevărul, virtutea, binele, toate valorile adevărate și respectate de cameni până aci, ar fi vătămatoare vieții, eu ași zice *ba* științei și moralei“.

Așa grăiesc candidații la... balamuc. Prin toată lărmălaia stărnită de ei și de cei asemenea lor, glasul cuminenței creștine, ar-

ticulat prin rostul Vicarului lui Hristos, credem însă că va ieși biruitor. Nici inchipui nu ne putem ca nebunia, ori barbaria dichisită filosofico-poetic, să aibă cuvânt hotărâtor când e vorba de destinul omenirii.

Măsurarea de forțe cu Sovietia, în lumină nemțească. Colonelul german *Soldan* publică, în „Völkischer Beobachter“, o seamă de observații în legătură cu actuala fază a războiului ce-l poartă Germania cu Rusia Roșie. — Scrie acest militar:

„Opinia publică mondială s'a putut mira de rezistența lungă și îndârjită a forțelor bolșevice. Aceasta se datorește, înainte de toate, faptului că ani îndelungați, conducerea bolșevică s'a pregătit de războiu, reducând satisfacerea lipsurilor populației, pentru a jertfi înarmării toate resursele țării. Afară de aceea superioritatea metodelor ofensive germane, dovedită chiar dela începutul războiului, a împintinat comandamentul militar sovietic să accelereze și să perfecționeze și el, ulterior, fabricarea mijloacelor de războiu și pregătirea trupelor. Așa s'a ajuns ca soldatul bolșevic să dovediască o surprinzătoare nepăsare față de loviturile primite și să fie în stare să formeze fronturi noi chiar și după înfrângerile grele.

Câtă vreme, pe timpul trecutului războiu mondial, soldatul rus s'a fost vădit a fi nespuse de inferior față de cel german, soldatul bolșevic astăzi îi este aproape egal. Imprejurările deosebit de aspre ale acestui războiu corespund de minune firii sale, și diviziile germane au avut de purtat în această campanie bătăliile lor cele mai grele. Fără să le pese de prăbușiri catastrofale, bolșevicii formează numaidecât noi fronturi și aruncă mase noi în luptă, fără să-și părăsească pozițiile decât după rezistență dusă până la extrem.

După ordinele de acțiune aflate asupra prizonierilor, se vede că Comandamentul So-

vietic nu s'a gândit nici o clipă, în nici o fază a campaniei, la retragere ori la refuzarea luptei. El s'a încăpăținat totdeauna să prelungească rezistența chiar și în situațiile ce apăreau ca cele mai desnădăjduite. Toate acestea însă n'au putut împiedeca isbânzile câștigate de forțele armate germane.

Trei au fost obiectivele militare ale Inaltului Comandament German: 1. Distrugerea puterii militare bolșevice; 2. Distrugerea celor mai însemnate centre de industrie de războiu; 3. Ocuparea teritoriilor de cari are lipsă continentul european pentru a rezista blocului.

Aceste obiecte, în cea mai mare parte, au fost atinse, după patru luni de luptă. Desăvârșirea biruinței poate fi întârziată de condiții meteorologice, dar nu mai poate fi trasă la îndoială. Finalul va însemna nu numai prăbușirea unui guvern, ci executarea voinței Germaniei de a scăpa, pentru totdeauna, Europa, de apăsarea bolșevică.

Cu acelaș dușman înfricosat luptă și ostirea română, a cărei prestații, văzute și prețuite prin prisma celor mai de sus, capătă în ochii noștri și ai întregii lumi de bine, o strălucire nouă. Și nu ne îndoim că, la încheierea războiului, nea nului nostru își va primi pe lângă cinste, și răsplata cuvenită vitejiei și jertf lor aduse pentru dreptatea sa. (R. Negru).

Comemorarea compozitorului Iacob Mureșianu

În ziua de Vineri, 25 Mai 1917, la altarul muzicii românești se stinge o lumină ce timp de 60 ani arsesse consumându-se pe sine pentru ca să verse ne'ncetat „lumină în urma ei“. Era *Iacob Mureșianu*, care s'a mistuit trudind o viață întreagă pentru ridicarea nivelului artistic al neamului său, pe care l-a dorit înălțat alături de popoarele apusene.

Dar oamenii mari ai unui popor trăiesc

în amintirea acestuia și după săvârșirea din viață. Așa fiind, Iacob Mureșianu — deși odihnește azi înfrățit cu țărâna mântului său înțelenit din cimitirul din Blaj, compozitorul continuă să trăiască în nemuritoarele sale compozițiuni — peste 260 piese — deci tot atâtea stele toare cari vor lumina deapururi firmele artei muzicale române și purtând peste ve-curi numele și faima autorului lor.

Anul acesta împlinindu-se 25 ani de moartea marelui Măestru, în cadrele tradiționalei serbări din ziua SS. Trei Ierarhi, Liceului teoretic de băieți a prăznuit pomenirea numelui său profesor de muzică, cu un program ales, vrednic de memoria celui comemorat și de prestigiul celui mai vechiu liceu românesc din țară.

Programul propriu zis a început cu disertația președintelui Soc. de lectură „Timotei Cipariu“, elevul I. Băban din cl. VIII lit., care în simțite cuvinte, evocă figura mare a lui Mureșianu, făcând și o amplă caracterizare a operelor lui.

Punctele muzicale luate exclusiv din operele lui Mureșianu — atracția programului — au fost întretesute în tradiționalele declamații din toate limbile predate în liceu.

Talentatul profesor *Dr. S. Toduța*, conducătorul punctelor muzicale și vrednic urmaș al lui Mureșianu la catedra de muzică cu cunoscuta-i pricepere a dat, atât piesele orchestrale, cât și celor pentru cor și orchestră, o magistrală interpretare. Nuanțare fină, frazarea corectă și bine evidențiată dicțiunea clară: totul a fost minuțios pregătit și cu grija cu care cineva își gătește haină de sărbătoare.

Astfel, țesătura muzicală din uvertura baladei „*Erculean*“ croită cu iscusit meșteșug — aceasta fiind o lucrare de maturitate a marelui Măestru — în interpretarea *d. Toduța* fiecare fir melodic, ca și fiecare episod, a fost

FOIȚA „UNIRII“

Presă bună

— Inițiative și orientări —

Tot mai viu și mai insistent se stăruie și se accentuează asupra uneia dintre cele mai eficiente mijloace de apostolat actual: presa bună. Și pe bună dreptate. Căci, până când preotul, ori conferențiarul religios, vorbește înălțător și sublim, între pereții unei biserici, ori sale mai mici ori mai mari, în fața unui auditor, care în cele mai bune cazuri nu depășeste numărul cetitorilor celui mai umil ziar ce, în fiecare săptămână, vorbește celor 1000 2000 cetitori — cuvântul scris umple librăriile, străzile, atelierile, căminurile dela cele mai bogate până la cele mai sărace. În fața mulțimilor, de cele mai multeori, fără educație estetică și etică, fără discernământ critic, cuvântul scris are o autoritate de neegalat: autoritatea cuvântului tipărit. Celor mai mulți li-se pare a fi bun și adevărat, tot ce e scris. tocmai, pentru faptul că e scris. Biserica folosește acest temei psihologic — și apreciază la justa valoare cuvântul scris. Deaceia vedem că, cele mai geniale capodopere din împărăția cuvântului scris, s'au zămislit fie direct în școala și sub inspirațiile Bisericii, fie indirect, prin mediul de nobilitate spirituală și aspirații spre bunurile frumuseților transcen-

dente creiat de Biserică în cursul misiunii ei educative — cetate de lumină — în mijlocul veacurilor de luptă și sbucium ale neamului omenesc. Un ziar creștin, o revistă apologetică, educativă, creiatoare, deschisă de orizonturi largi, de concepții integrale și genuin creștine în sânul societății și cetitorilor pentru cari s'a scris, au fost și sunt socotite de Biserică, mai mult decât zeci de biserici și catedrale.

Biserica de piatră și catedrala, stau cu brațele deschise și-și așteaptă fiii, pentru ca, în incinta lor, să-și răscolească și eleveze spre realitățile reale și nevăzute ale divinității; se'nțelege dacă au fericirea să aibă „cu cine“, căci altfel, oricât ar fi de mărețe colonadele, picturile și capodoperele sculpturale, nu vor putea lăsa în sufletele fiilor lor, decât o impresie fugară și efemeră, nicidecum hotărârile eroice de ofensivă spirituală, revărsate de acea ea edrală, ori biserică; dacă la altarul și conducerea lor se află un om, plin de duhul, iubirea și zelul lui Hristos și nu numai o marionetă de ocazie, plin de stimă și respect față de sine însuși — chipurile — că'n jurul său se învârtă axa universului...

În acest sinistru caz, cu toate distincțiile și accidentele ce împodobesc splendoarea titularului acestei biserici, ea va rămânea goală pustie, rece străină, fără adoratori și încheători în spirit și adevăr...

Nu așa însă cu ziarul și revista. Ele, ca apostoli și crainici ai adevărului și luminii, — bat la fiecare casă și la fiecare suflet.

Dacă sunt aruncate cu indiferență și dispreț într'un colț ascuns, nu se revoltă. Așteaptă cu răbdare, zile săptămâni, luni, uneori ani, momentul grației, când clienții ei vor sufla praful de pe literile pline de viață, și din rostul lor se vor adăpa de lumină. Pacea adevărului eternizat și înfrățit cu soartele lor Ziarele și revistele creștine, le-am putea numi pe drept cuvânt, biserici și catedrale ambulante, cari ori unde merg, duc cu ele, adăvărul, pacea și mireasma de curățenie și sfințenie creștină, ce se desprinde discret și lin din rândurile lor. A nu înțelege rostul lor înseamnă a suferi de miopie; — mai mult: de orbire spirituală și culturală...

Chiar dacă aceste persoane ar fi distinse cu brâne de diferite culori, fie chiar și roșii dupăcum se exprimă Ex. Sa Ioan episcopul Lugojului, în „Sionul Românesc“ de Crăciun sunt oameni, cari nu-și recunosc misiunea iar dacă sunt statornici și în indolență față de Presă Bună, sunt trădători prin omisiune a acestui apostolat, și desigur și în alte direcții. Căci zelul preoțesc este un foc lăuntric ce se revărsă tumultuos și rodnic pe toate căile de apostolat creștin și pastoral. Când este absent, din o comună ori alta — este absent din toate — căci i-a secat izvorul.

Apostolatul Presei Bune are două ramificații: opera scriitorului și opera colportorului. Amândouă de aceeaș importanță, și unite între sine prin aceeaș condiție de viață. Una fără alta nu pot exista, precum nu poate exista viață vegetativă fără lumină și căldură.

bine reliefat, totul fiind proporționat efectului general al ansamblului.

A urmat apoi a doua piesă instrumentală: „Potpuriul românesc” pentru orchestră, despre care spunea D-l Director General Aug. Caliani în Nr. 45 al ziarului „Ardealul” din 5 Ianuarie c., că a fost suprimat din programul Radioului românesc din cauza imnului „Deșteaptă-te Române” cu care începe.

Unele muzici militare au fost mai puțin măștere față de acest potpuriu, suprimându-i numai imnul Deșteaptă-te Române și executând celelalte părți.

Acum — să fie incredințat d. Caliani — s'a cântat în întregime, și încă după tipicul bătrânesc. La primele acorduri ale „Marseil-laise-i” românești, întreaga asistență, tineri și bătrâni, în frunte cu I. P. S. S. Episcop Valeriu Traian, ca la un semn dat, se ridică în picioare ascultând, cu adâncă reculegere accentele puternice ale imnului redeșteptării noastre.

Recunoștință și admirație vouă venerabili bătrâni ai unei generații ce apune, că și atunci când stați la o masă prietenească în familie, ori de cântați, ori de ascultați un puternic „Deșteaptă-te Române”, sau o simțită „Latina gintă”, împinși ca de o forță magică, vă ridicați în picioare pentru ca reînnoirea jurământului:

„Murim mai bine 'n luptă cu glorie deplină
„Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost pământ”
să fie cât mai solemnă. Vremuri apuse, veți mai reveni voi oare?!

Dar neastâmpărul celor aproape 300 coriști — eleve și elevi ai liceelor teoretice — trădează dorința ascunsă a acestora de-a se vedea și ei ascultați. Rândul le vine. În clipa în care Orchestra simfonică a Școlii tehnice a Aeronauticii din Mediaș intonează uvertura baladei „Bramărelul”, toți sunt o clipire și-o privire la dirijorul lor. Iar când corul începe:

Dela intensitatea care țâșnește în formele unuia ori alteia dintre aceste două opere, depinde viața, roadele și activismul celeilalte. Scriitor și cetitor — iată fluxul și refluxul care întărește în cadrele operei de apostolat modern, Presa Bună.

Amândouă, aceste pietri de hotar al apostolatului prin presă, trebuie apreciate și cultivate cu aceeași intensitate. Pentru amândouă se cer apostoli devotați cu pregătire, orizont intelectual și sufletesc, pasiunea adevărului, intuiția momentelor și curentelor spirituale și sociale, precum și inițiative de fiecare zi și ceas — pentru a îndruma cetitorii — și a găsi căile și modalitățile cele mai potrivite în drumul spre ideal și atmosfera principiilor de educație creștină și socială.

Mulți dintre noi cerem mereu cetitori; cetitori... Foarte puțini însă își dau seama de importanța și celeilalte cerințe: scriitori, scriitori... Cașicum cetitorii sunt mai greu de găsit, iar scriitorii, har Domnului, numai lac să fie că broaște sunt destule. Deci problema trebuie privită nu numai sub aspectul secundar, cetitorii, și și sub unghiul principal, scriitorii. Nu poți câștiga cetitori pentru o presă care nu se prezintă, sub toate raporturile, în haina impecabilă a formei, fondului, cu stilul, preocupările, prospețimea, orientările, tinerețea nealterată, optimism constant, seninătate și duh evanghelic, frumusețe culeasă din toate domeniile literelor și artelor. Numai pe această cale presa religioasă se va impune, va câștiga teren mai amplu, va desrădăcina

Intr'o verde grădiniță
Șade-o dalbă copilă,
Pe-așternut de calomfir
La umbră de trandafir,

mărețul ansamblu se transformă într'o adevărată privesc muzicală ce-ți încântă urechea și-ți desfătează privirea.

Programul s'a terminat cu: „Hora” (Dorule-odorule) pentru cor și orchestră, orchestrația aparținând talentatului fiu al sărbătoritului, compozitorul Iuliu Mureșianu. Această orchestrație, plină și sonoră, ridică „Hora” pe un mai înalt pedestal artistic.

Slujba muzicală pentru pomenirea lui Mureșianu terminată, am rămas cu o nemărturisită nostalgie ascunsă în taințele sufletului nostru, că această aleasă sărbătoare nu s'a putut desfășura decât în cadrele modeste ce ți-le oferă sala de gimnastică a „Institutului Recunoștinței”,

Oricum, acolo sus în lumea corurilor îngerești, unde bubuitul asurzitor al tunului de azi nu pătrunde, acolo unde neîncetat răsună armoniosul imn al păcii eterne, Iacob Mureșianu, alături de ceilalți apostoli ai neamului, „saltă și se bucură” pentru pomenirea vrednică ce i-s'a făcut, iar noi plecăm vrăjiți încă odată de farmecul nemuritoarelor sale compozițiuni.

Prof. I. Florea

† Prot. Victor Pop. La 25 Ianuarie c., a trecut la cele veșnice pâr. Victor Pop, arhidiacon on. și protopop al districtului Arad, la vârsta de 58 ani, după ce a slujit la altarul Domnului 33 de ani.

Cu arhidiaconul Victor Pop dispăre încă un preot vrednic și un înfocat naționalist din generația unirii. Câteva momente din viața lui:

S'a născut în 1883, la Chereuș, (j. Arad), tatăl său fiind vestitul protopop al Șimandului, Ioan Pop. Liceul îl urmează la Oradea și Beiuș, unde, în 1901, își ia bacalaureatul. Studiile teologice le urmează la Seminarul

Central din Budapesta, pe cari le termină în 1905. Funcționează apoi ca profesor de religie 4 ani, iar în 1909 episcopul Dimitrie Radu îl hirotonește și numește preot la Cheț, (j. Bihor). După 5 ani, același episcop îl avansează ca paroh și protopop al Holodului, de unde, după 10 ani, trece ca paroh la Șeitin și protopop al Mureșului. În această parohie păstorește 16 ani, fiind distins de arhidiacon onorar. În 1940 este numit paroh I și protopop al Aradului.

Ca preot era plin de zel și dragoste pentru mântuirea sufletelor, iar ca protopop un organizator neobosit și un vizitator al parohiilor chiar de câte 3—4 ori pe an, adesea cutreierându-și tractul pedestru. Temeinica sa pregătire teologică, precum și verva-i oratorică neîntrecută, îl făceau un apreciat duhovnic al misiunilor populare, la cari alerga bucuros, ori unde era chemat. — Familia i-a binecuvântat-o Dumnezeu cu 14 odrasle scumpe. — O boală care nu iartă pe nimeni, l-a ținut la pat 9 luni de-a rândul, ca apoi moartea să-l răpească din fruntea districtului tocmai când aveam mai mare nevoie de el, noi confracții și enoriașii săi.

La duiosul serviciu al prohodului, ca și la înmormântare, a luat parte lume multă și aleasă. S'au rostit mai multe cuvântări. Seria cuvântărilor o deschide pâr. vicar episcopesc Victor Deciu, care relevă virtuțile alese și meritele pastorale ale vrednicului preot, care bine și-a îndeplinit dregătoria lui. Pâr. vicar Dr. Iuliu Rațiu vorbește în numele confracțiilor protopopi, mișcând asistența prin vibranta-i reliefare a datorinței ce-o avem de a ne resemna în fața morții, în urma căreia singură credința tare birue și șterge lacrimile, alinând suferința. Mai vorbesc apoi: pâr. Iosif Nistor în numele clerului districtului arădan, care rămâne cel mai greu încercat prin pierderea șefului său spiritual. D. Dr. N. Albon vorbește în numele curatoratului și al enoriașilor defunctului păstor.

ât mai multe inimi din balastul preocupărilor cotidiene superficiale, dăunătoare, alimentate de presa profană, care în majoritate e pătrunsă de duh păgân, ori, în cel mai bun caz, sub literile mari și culorile stigătoare sub cari se prezintă, ascunde material cules anapoda fără sens și scop precis, oscilând de pe o zi pe alta, pe toate gamele omului fără ideal, rob tuturor capriciilor și patimilor momentane.

Deci, pe lângă lozincă lansată permanent: cetitori, cetitori, se desprinde și impune cu și mai multă greutate lozincă scriitori, scriitori... S'gur, nu cu acea chemare, cu care Heliade își încuraja discipolii timpului său: scrieți băeți, scrieți. Ci: scrieți dar scrieți bine. Dacă tinerii și bătrânii noștri scriitori bisericești, ar cultiva, pe lângă comoara adevărului de cari sunt-m covârșit prin bogăția imensă a Bisericii din care facem parte, în cultul frumosului, în stilizare în adunarea, aranjarea materialului, tehnica fazelor și muzicalitatea vrăjită a literatului stăpân pe mlădiea verbului tablourile și decorurile alese cu gust și competență, am reuși din plin să câștigăm mulțimea fără număr a cetitorilor desorientați de presa profană, pentru idealul nostru religios, moral, estetic, național.

Cum se îndreaptă chemarea acestor lozinci? Prima, chemarea scriitorului, tuturor acolora, cari simt în sufletul lor ecoul idealurilor Bisericii, cari simt pasiunea de-a contribui cât mai din plin la realizarea acestor ideale în lumea sufletelor, cari simt necesitatea de a se dăruie pe deantregul lumii

ideilor și idealurilor ce-i frământă, întocmai cum corăbierul simte necesitatea de-a despica furia valurilor, ori plugarul ogorul mustind de viața ascunsă sub brazdele lui...

A doua lozincă, chemarea colportorului, cetitorului, se îndreaptă spre noi toți. Spre noi, cari în aceste vremuri de răscruce istorică, în acest loc al Bisericii, suntem chemați să purtăm pe umerii noștri grijile, preocupările și idealurile, scopurile, și tot noianul vrierilor lui Hristos în mijlocul neamului nostru românesc. Nimeni nu va răspunde: locul meu e aici; între acești patru păreți ai școlii, voi învăța lecția din manual, o voi propune de aici — până aici, ori voi rezolva actele administrative dela Nr. 1 până la...: fac ce fac în această parohie, încolo nu mă mai interesează... Acest limbaj obișnuit și practicat de mulți, e cu totul opus principiului fără de care preotul nu mai e preot, „Sentire cum Ecclesia...” Preotul oriunde e, mare ori mic în ierarhia Bisericii, într'un centru populat ori ascuns într'un sătuleț unde va pe valea seacă a lui Popa Tanda — pretutindeni e omul Bisericii. Trebuie să-și găsească ecou și rezonanță în sufletul său durerile, bucuriile și toate preocupările și idealurile Bisericii.

Pe lângă bunăvoința și zelul fiecăruia în opera colportorului, mai e necesară organizația. În această latură suntem în faza embrionară. Cei mari le lasă toate pe zelul și devotamentul celor mici: cei mici pe impulsul și purtarea de grijă a celor mari — a con-

Sfârșindu-se prohodul și cuvântările, în sunetul trist al clopotelor și intonările jalnice ale corului, asistența se îndreaptă cu rămășițele pământești ale părintelui de ieri, spre cimitirul „Pomenirea”, unde se face inhumarea osemintelor spre veșnică odihnă. — Dumnezeu să-l odihnească cu aleșii săi. Că ales suflet preoțesc a fost. (Pr. Iosif Stoica).

Știri mărunte

Personale. În locul pâr. Vasile Cristea, care a trecut la Uricani, Ven. Ordinariat al Lugojului a numit la Coșteu pe pâr. Ioan Iuhas dela Paroșeni, iar la Caransebeș, în urma demisiei pâr. Cornel Vucu, același Ven. Ordinariat a numit pe pâr. Dr. Ioan Delimanu, licențiat în sf. teol. și dr. în științele orientale.

Danie binevenită. În ședința sa de săptămâna aceasta, ținută în Blaj sub prezidiul d. Nicolae F. Negruțiu, comitetului Agru-lui a dăruit 10.000 (zece mii) Lei Seminarului Teologic din Blaj în strimtorarea-i materială de astăzi, acest ajutor îi vine așezământului de formare a clerului nostru, care e Seminarul Teologic, chiar la timp potrivit.

Decorația „Trandafirul Alb” a fost remisă, în ziua de 30 Ian. c., la Președinția Consiliului de Miniștri din București, d-lui Ion Antonescu, Conducătorul Statului Român. E cea mai înaltă decorație a statului finlandez și a fost predată de d. Eduard Hj. Palin, ministrul Finlandei în România, care a rostit cu acest prilej o frumoasă și inimoasă cuvântare în limba română. I-a răspuns, mișcat, cel învrednicit de această înaltă distincție.

Locale. Dumineca viitoare, a Lăsăturii de carne, va predica în catedrală pâr. Dr. Ioan Vesa, profesor de teologie.

Consiliu de miniștri. Marți, în 3 Februarie c., s'a ținut, sub președinția d. Mareșal Antonescu, un consiliu de miniștri, în care s'a hotărât să se comprime programele școlilor secundare și primare, pentru ca anul acesta cursurile să poată fi terminate mai curând, în cazul când evenimentele vor impune așa ceva. Totodată d. Mareșal a dat îndrumări ca pe viitor să se desvolte la maximum posibil educația eroică și naționalistă a tineretului în

școală. Același a ordonat să se alcătuiască un plan pentru utilizarea tineretului în cadrul mobilizării agricole și a lucrărilor de utilitate publică. S'a mai hotărât ca studenții și studentele facultăților de medicină și farmacie să fie încadrați în organizația sanitară a țării și a armatei. Asta pentru cursul vacanțelor pe tot timpul studiilor universitare. — Pentru studenții bolnavi s'a prevăzut asistența gratuită în spitale.

Manifestație artistică română la Tiraspol în seara zilei de 1 Februarie c., corala „Dorul Bugului” a dat, la Tiraspol, un foarte reușit concert în sala festivă a guvernământului Transnistriei. Programul a fost compus din bucăți armonizate de compozitori români și transnistrienți, mulțumită ostentelii d. Liviu Rusu, profesor. Cu acest prilej a fost prezentat publicului, în fruntea căruia era d. Gh. Alexianu, guvernator, tânărul poet transnistrian Turcanu, care întrușipează în ființa lui toate suferințele românești de pe acele plaiuri.

Vorbă sinceră. Implinindu-se, la sfârșitul lui Ianuarie c., 9 ani de când au ajuns hitleriștii la putere, Führerul a rostit o cuvântare ocazională în carea, între altele, a spus vorba sinceră și cuminte: „Nu cer ca ideile național-socialiste să fie realizate în străinătate. Căci menirea mea nu este să port grije pentru fericirea altor popoare, ci mă simt responsabil numai pentru propriul meu popor”. — Aviz celor cari cred că-i mare înțelepciune și glorie maimușărirea.

Guvern filogerman în Norvegia. Țărișoara nordică, de sub ocupație germană, Norvegia, are, de câteva, zile un guvern național cu un anumit Quisling în frunte, și având menirea să incheie pace cu Germania. În felul acesta Norvegia va fi prima țară în război cu Nemții, care a încheiat pace separată cu Reichul. Ziarele suedeze sunt potrivnice noii întorsături a lucrurilor din Norvegia și trag la îndoială puțința recunoașterii guvernului Quisling de către alte state. La Berlin n'a scăpat cercurilor conducătoare din vedere convingerea unui însemnat organ de publicitate suedez care afirmă că soarta Suediei și a Norvegiei va fi reglementată de flota engleză și de armata sovietică...

† **Sonia M. Borșanu**, elevă în cl. V secundară, fiica d. Dr. Gheorghe Borșanu, notar public în Blaj — căruia și pe această cale îi transmitem condoleanțele noastre — a trecut la cele veșnice alaltăieri, Joi, la ora trei după masă. Să-i fie somnul lin și îngerii pe-aproape!

ducătorilor. Afară de cazurile acelor preoți, puțini la număr, cari se desprind din inerția tradițională, se încarcă cu pachete de cărți, reviste, și de cele mai multe ori cu riscuri materiale, dar cu bogate roade morale, și împart în dreapta și 'n stânga cu mâna largă slova vieții creștine. Avem Agru, Reuniune de misiuni, Reuniune Mariană și altele de acest fel. Unde este inițiativa și organizația în cadrele acestor Asociații, pentru răspândirea vieții creștine prin presa Bună? Ce fac aceste Asociații pentru opera de colportaj? De ce nu se găsește omul — unul singur pentru fiecare operă — care să însuflească viața — viața presei Bune, în cadrele acestor Asociații? Să le scuturăm din letargia morții, și formalismul birocratic alor câteva Procese Verbale, să le alinieze și incoloneze în linia de luptă a Acțiunii Catolice, în sânul căreia între primele mijloace e și apostolatul Presei Bune.

Lăsată, deci, și de-acum înainte, la inițiativa și bunăvoința câtorva particulari, opera Presei Bune va continua mai mult timp somnul agoniei și dibuirii în neputință și sterilitate. Cu roade puține și sărace. Cum puțini sunt acei cari se ocupă pasionat și desinteresat de scrisul religios și colportajul acestor opere.

Atunci însă, când fiecare dieceză, va avea cel puțin un preot misionar, ori chiar mai mulți — cari să se ocupe numai cu organizarea și viabilitatea Asociațiilor religioase, apostolatul Acțiunii Catolice și Presei

Bune — Presa Bună, ca prin minune, va lua și ea un avânt neobișnuit. Când acest preot — deslipit de orice alte ocupații, va trece discret și inopinat, din loc în loc, din sat în sat, fără surle și alaiu, stând și petrecând într'un loc atât cât este de trebuință pentru a lua contact cu organizațiile religioase — a le însufleți, anima, iniția, a răspândi Presa Bună, publicațiile, a cerceta abonamentele, am vedea și ne-am convinge cu toții, că păstorii noștri nu sunt altcum — adică incapabili de-a asimila și gusta roadele Presei Bune — ci noi suntem altcum, decât acei cari iubesc și apreciază presa Adica nu-i știm entuziasma, iniția, și antrena pentru Presa Bună. Ziarele și revistele actuale s'ar înmulți, tirajul s'ar înmii, bibliotecile parohiale ar fi nu numai o figură de stil ce împodobește inventarul parohiei, ci blocuri vii de lumină și adevăr creștin.

De sub cioburile și bulgării neputinței, sub cari ne-am îngropat singura casă de editură „Sf. Unire” — credem că am putea răscoli și chema la o nouă viață defuncta editură — care în acest caz ar avea o viață și mai lungă și mai bogată.

Iată cum toată cheia Presei Bune este în mâinile noastre. Ne vom trezi acum ori mai târziu? Vom începe noi cei de azi ori alții?

Conducătorii Asociațiilor religioase au cuvântul!

Pr. Vasile Lupu

† **Ioana Gergely**, născ. Precup, soția preotului nostru din Ghimeșfăget, și-a dat sufletul mâinile Ziditorului în ziua de 18 Ianuarie c., în v. 56 al vieții și 38 al fericitei sale căsătorii. Ea memoria binecuvântată!

† **Maria Ignat**, născ. Moldovanu, soția pens. Ioan Ignat, s'a stins din viață la Blaj în ziua de 29 Ian. c., la vârsta de 63 de ani și de fericită căsătorie. — Facă-i Domnul parte aleșii săi!

† **Fr. Boțianu**, parohul Bărbantului, vic. prot. on. și fost senator, a trecut la cele veșni în ziua de 21 Ian. c., în anul 62 al vieții și 38 fericitei sale căsătorii. — Să-i fie partea cu drepti!

CARTI & REVISTE

P. DUMITRU LUCACIU: Motivul principal al Intrupării Fiului lui Dumnezeu Blaj, 1942. Pagini: 19. (Format 8' mare).

S'ar fi intrupat, ori ba, a doua persoană din Treime, dacă Adam și Eva n'ar fi păcătuit? Această întrebare la care autorul, susținând părerea fer. J. Duns Scotus, pe temeuri biblice, patristice și filosofice răspunde: Da, Hristos s'ar fi intrupat și dacă Adam și Eva n'ar fi păcătuit. Pentru teolog, ca și pe tr. orice creștin, de altfel, adăncirea acestui adevăr nou prilej și motiv de a iubi și mai mult Pronia carească și pe unul născut Fiul al Tatălui și pe Maica h.

F. BRÎNZEU: Italia și sufletul românesc Lugoj. 1941. Pagini: 11. (Format 8' mare).

Nu-s multe paginile, dar sunt frumoase, variate și bogate ideile înmănușiate în rândurile lor pricepere și gust, dintr'o mulțime de izvoare, de căut. autorul vrednic de toată lauda. Gândul care a dus la retipărirea acestei broșuri din „Primăvara Banatului” e dintre gândurile fericit inspirate.

Mlădițe Nr. 1—1941. Revista societății de lectură „Timoteiu Cipariu” a elevilor de Liceul „Sf. Vasile” din Blaj. Apare tot la tr. luni. Abonament de încurajare: 100 Lei anual.

Numărul ce-l avem sub ochi e scris de elevii sub îngrijirea d. prof. Gh. I. Biriș, și e închinat bucuriei mari a reocupării Bucovinei și Basarabiei. Mente din lupta lui M. Eminescu pentru apărarea Basarabiei prinde bine C. Suci. Contribuția literară Basarabiei o apreciază Gh. I. Păcuraru. Scrișul vinean până la Unire îl prezintă Cornel Pop, iar de după Unire Horea Lupu. Toate aceste articole ca și Inchinarea de începutură, sunt scrise simpatic cu miez, promițător. Are și trei rubrici mărunte: Cărți, Reviste, Însemnări.

Telefonul „Unirei”

Oficiul parohial Sălcea. Am primit 800 Lei în contul abonamentului pe ultimii patru ani.

Oficiul parohial Ostrovul-mare. Confirmăm primirea sumei de Lei 200, abonament pe 1941.

Dr. Ț. Timișoara. Am primit abonament pe 1941.

Oficiul parohial Iacobeni. Am primit 200 Lei pe 1942. Pentru complectarea abonamentului trimiteți 50 Lei.

R. Caransebeș. Am primi 100 Lei. Vă mulțumim. Calendarul l-am trimis din nou.

M. Băișoara. Suma de 600 Lei s'a repartizat 200 Lei pentru Muntele Băișorii, 200 Lei pentru paroh. Băișoara și 200 Lei în contul Sf. Voastre.

Am primit câte 200 Lei în contul abonamentului pe 1942 Dr. V. Brașov, Oficiul parohial Pădurea.

Dr. F. Aiud, R. Aiud, F. Inen, S. Hațeg, S. Parța, R. Caransebeș; B. Blăjeș, C. Iași, Dr. A. București.

Am primit câte o sută Lei în abonament pe 1942: V. Aiud, M. Constanța.

I. Rtu de Mori. Am primit 600 Lei, în contul abonamentului pe 1939, 1940 și 1941.

Oficiul parohial Arad. Am primit 800 Lei. Achitat până la 31 XII 1940.

Dr. M. Sănmicolaul-mare. Chităm primirea sumei de 300 Lei, în contul abonamentului pe anul curent, și Vă mulțumim pentru suprasolvire.

Gen. B. Sibiu. Chităm primirea sumei de 500, abonament pe 1942, și Vă mulțumim pentru